

Zorgplicht: Ambitie, visie en afbakening Rijkswaterstaat

Ambitie

De ambitie van Rijkswaterstaat is dat de primaire waterkeringen op orde zijn: ze voldoen aantoonbaar aan de wettelijke veiligheidsnorm. Dit betekent voor de Zorgplicht dat de staat van de primaire waterkeringen wordt gehandhaafd door een kwalitatief goed en aantoonbaar instandhoudingsproces. Daarnaast is de bediening van de objecten tijdens hoog water goed georganiseerd en beschikt Rijkswaterstaat over een slagvaardige crisisorganisatie.

Daar waar de waterkeringen niet voldoen aan de veiligheidsnorm (dit betreft van het beheerde areaal ca. 50% van de dijken en dammen en ca. 35% van de kunstwerken¹):

- Handhaaft Rijkswaterstaat de waterkeringen minimaal op het aangetroffen niveau (status quo).
- Worden aantoonbaar tijdelijke beheersmaatregelen genomen om zo veilig als mogelijk de periode van "niet voldoen" door te komen (zie kader).

De toetsresultaten van de 3e landelijke toetsing primaire waterkeringen vormen input bij procesbeschrijvingen inspecteren en onderhoud (zie hoofdstuk 4 van het kader). Het expliciet aantonen dat beheersmaatregelen worden getroffen (en de besluitvorming hierover) is een ontwikkelopgave voor Rijkswaterstaat.

Het uitvoeren van de versterkingsmaatregelen om aan de wettelijke veiligheidsnorm te gaan voldoen valt onder het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) en buiten dit Uitvoeringskader Zorgplicht.

Visie/strategie

De activiteiten voor de waterkeringen (het in standhouden, verbeteren en toetsen) verrichten we om ervoor te zorgen dat de waterkeringen in ons beheer het water kunnen keren en Nederland droge voeten houdt op de momenten dat hoogwaterafvoer of stormopzet voorkomt. Dit betekent waterkeringen beschikbaar zijn voor hun primaire functie en taak bij aanvang van ieder gesloten seizoen (oktober-maart) en daarbuiten. De eventuele restrisico's zijn beheerst.

Het figuur geeft weer hoe de inspectie-, onderhouds- en toetscycli op elkaar aansluiten om de staat van de waterkeringen te handhaven. De inspectie- en onderhoudscycli staan centraal in dit uitvoeringskader zorgplicht.

De processen hebben onderlinge verbanden. Verbeterde waterkeringen volgen na oplevering een instandhoudingsregime. Dit betekent dat daarop tijdens de verbetering wordt gestuurd.

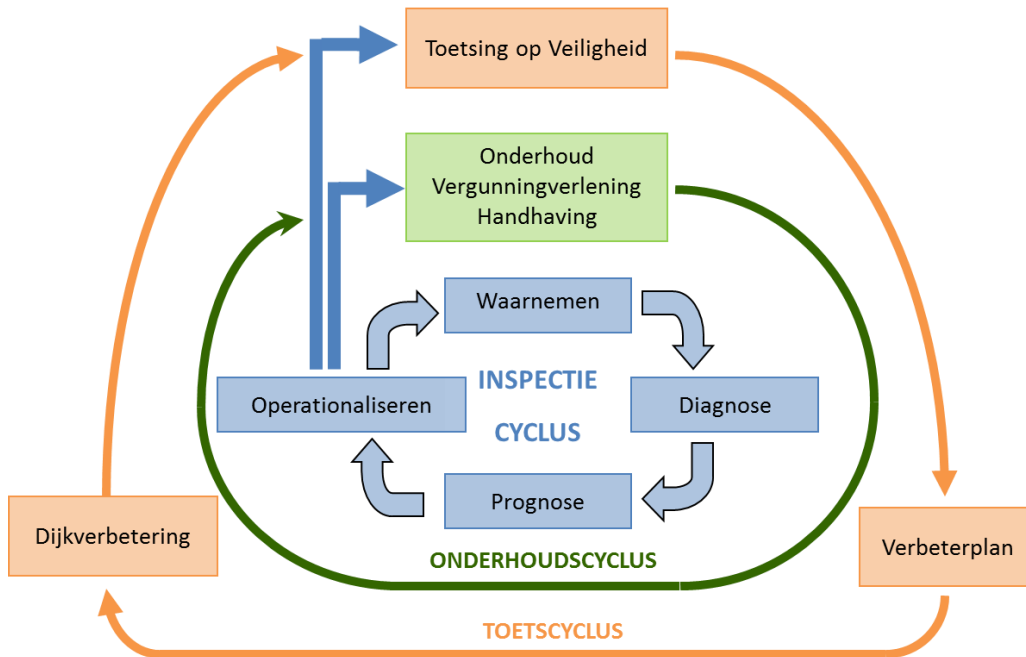
Rijkswaterstaat neemt aanvullende beheersmaatregelen en houdt deze paraat op die locaties waar de primaire waterkering nu niet op orde is en waar een verbetermaatregel nog niet kan worden uitgevoerd.

Het figuur geeft geen inzicht in operationele activiteiten van waterkeringen, zoals het sluiten van kunstwerken, de calamiteitenzorg/crisisorganisatie, de verantwoording over de wettelijke taak, het vastleggen van gegevens en informatie en toereikende informatiesystemen. Deze activiteiten vallen nadrukkelijk wel onder de zorgplicht voor waterkeringen.

Rijkswaterstaat streeft er naar de zorgtaak voor waterkeringen op een professionele en efficiënte wijze uit te voeren, passend bij de uniforme werkwijze. Daarbij is sprake van een procesgerichte benadering van de verschillende zorgplicht activiteiten. Daarmee wordt een continue verbetering van de taakinvinging nagestreefd door een PDCA-cyclus te hanteren. Dit sluit aan bij het Kader Zorgplicht primaire waterkeringen van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu.

¹ Bron: 3^e toetsrapport

Bij het aandienen van nieuwe kennis bepaalt Rijkswaterstaat (via het proces KNK) de consequenties voor het beheer en eventuele verbeteringen (bijvoorbeeld door toetsende rekensommen uit te voeren). Dit geldt ook voor de ophanden zijnde systeemprong (overgang van de overschrijdingskans naar overstromingskans).

Figuur Inspecties in het hart van de Waterkeringszorg (het figuur gebruikt de term dijkverbetering, in algemene zin betreft dit de verbetering van primaire waterkeringen)